

Erik Eriksens nytårstale

Taler

Erik Eriksen
Statsminister

Dato

1. januar 1952

Sted

Radiotransmitteret

Hvis man nu ved årsskiftet ser tilbage på året, der gik, og forsøger en vurdering og karakterisering af udviklingen og forholdene i 1951, forekommer det mig, at selv om det forløbne år må betegnes som et vanskeligt år for det danske samfund, så må det dog fremhæves, at 1951 er gået bedre, end vi i fjor havde turdet vente og håbe.

Vi erindrer alle, under hvor vanskelige vilkår vi gik ind i 1951. En inflationsagtig udvikling havde længe præget vor økonomi, underskuddet på betalingsbalancen havde været voksende gennem hele 1950, og vort bytteforhold over for udlandet var ringere end nogen sinde tidligere. Ved nytårstid i fjor var der ikke meget, der tydede på, at en bedring i disse forhold ville finde sted inden for et overskueligt tidsrum.

På tærsklen til 1952 kan vi imidlertid med glæde konstatere, at året, der gik, trods alt bragte os et stykke fremad mod målet: genskabelse af sunde økonomiske forhold.

Der er ingen grund til her at komme nærmere ind på den politiske udvikling i det forløbne år – den vil være almindelig kendt – derimod vil jeg have lov til at pege på en række af de lyspunkter, der tegner sig for os i dag.

Den voldsomme stigning i pristallet synes at være ophørt; oktober pristallet viste kun en beskedne stigning.

Forværringen i vort bytteforhold over for udlandet er ophørt, og en ikke helt ubetydelig bedring er indtrådt.

Liberaliseringen er faret et godt stykke fremad med det resultat, at der er skabt øget konkurrence. Jeg minder om tekstilordningen og frigivelse af

lastbilimporten.

Forbruget synes, som det også var hensigten, at være gået noget ned, og der er derved skabt bedre balance mellem forbrug og produktion,

Forbrugsnedgangen har bevirket en vis forskydning i produktionen fra forbrugsvarer til produktionsmidler.

Sidst men ikke mindst vil jeg fremhæve, at stigningen i underskuddet på betalingsbalancen er bragt til ophør, og en virkelig bedring er indtrådt.

Nationalbankens løbende valutagæld er bragt ud af verden, og banken er for første gang i lange tider gældfri, ligesom vor gæld til Den Europæiske Betalingsunion er faldet betydeligt i årets sidste måneder.

Den kendsgerning, at forværringen af vore økonomiske forhold er ophørt og en bedring indtrådt, er imidlertid ikke ensbetydende med, at vort samfund er blevet rigere, men kun at der er tilvejebragt bedre ligevægt mellem forbrug og produktion.

Det vil med andre ord sige, at hvis vi på ny skrider til en udvidelse af forbruget, vil alle de vundne fordele atter gå tabt, og de byrder, befolkningen har måttet bære for at nå resultatet, vil for så vidt være båret forgæves.

Det er på denne baggrund, at de stedfindende overenskomstforhandlinger må ses.

Kun gennem forøget produktion kan vi gøre os håb om endelig at overvinde vore nuværende vanskeligheder, og da vi jo nu engang ikke er rigere end summen af de goder, vi kan producere eller tilbytte os, turde det være givet, at ingen vil være tjent med, at store befolkningsgrupper opnår en kunstig forøget købekraft. Resultatet af en sådan politik vil kun være, at kapløbet mellem lønninger, priser og avancer på ny starter til gavn for ingen og til skade for os alle.

Tiden turde heller ikke være egnet til store arbejdsconflikter, der uvægerligt går lige så meget ud over samfundet som over de stridende parter; jeg kan derfor ikke undlade på denne 1. januar at rette en alvorlig appel til de to parter i

overenskomstforhandlingerne om på et realitetsbetonet grundlag at finde frem til en løsning, således at det vigtigste af alt, produktionslivet kan holdes i gang.

Hvis vi ikke slækker på vor agtpågivenhed og kan fortsætte den udvikling, der i 1951 har fået billedet til at vende, tror jeg, at vi også i det nye år vil kunne vente, at forholdene langsomt vil bedre sig. Men herved ikke være sagt, at ikke også 1952 vil stille os over for meget vanskelige opgaver, og at befolkningen må indstille sig på, at ofrenes tid ikke er forbi. En af de sidste ting, der skete i det gamle år, var, at der blev truffet beslutning om at forlænge den militære tjenestetid til 18 måneder for det hold rekrutter, der indkaldes nu til foråret. Dette er en betydelig byrde at lægge ikke blot på de unge mennesker, der nu må holdes inde i 1½ år, men også for borgerne, der må betale de udgifter, der er forbundet med en sådan forlænget tjenestetid. Det er min overbevisning, at der vil være forståelse for, at Danmark ikke kunne undslå sig for at deltage i de fælles anstrengelser, der skal sikre freden og den vestlige verdens uafhængighed; vi deltager i et fællesskab, der byder os store fordele, men må naturligvis bære vor del af byrderne.

Genopbygningen af vort værn, som nu skrider rask fremad, koster naturligvis mange penge, selvom vi modtager betydelig støtte udefra. Men det ville være uforsvarligt at standse ved halvgjort arbejde, og vi må derfor tage denne yderligere kraftanstrengelse med i forvisningen om, at det først og fremmest er i vor egen interesse, at dette sker.

I løbet af år 1952 slutter Marshallhjælpen, der af Amerika som en storstilet gestus har været ydet Vesteuropa for at bringe erhvervslivet over det dødvande, der var indtrådt som følge af Den Anden Verdenskrigs ødelæggelser. Danmark har haft overordentlig stor gavn af Marshallhjælpen, og uden denne ville forholdene i vort land have set ganske anderledes ud, men vi kan naturligvis ikke indrette vort samfund på, at vi skal modtage varig hjælp fra udlandet. Vi må nu økonomisk kunne stå på egne ben. Marshallhjælpens ophør vil imidlertid stille vort land over for vise [sic.] vanskeligheder, selvom der også i fremtiden vil tilflyde Danmark visse dollarbeløb som led i USA's hjælp til den vestlige verdens forsvarsbestræbelser.

Ved nytårstid 1952 synes det kommende år således at stille os over for mange vanskeligheder, men så vidt jeg kan se ikke større, end at vi, hvis vi fortsætter den linje, vi har slået ind på, vil kunne overvinde disse vanskeligheder og føre vort

land endnu et skridt fremad imod det, vi ynder at kalde normale tider.

Den første og største forudsætning herfor er jo imidlertid, at freden i verden opretholdes. Vi har ydet vort bidrag hertil ved at slutte os til den vestlige verdens fællesskab af frie, demokratiske folk. Vi har lov til at håbe på, at den erkendelse, at ingen vil vinde ved en ny krig, må få stadig større udbredelse, og at 1952 vil bringe os den afspænding i den internationale situation, vi alle sammen længes efter, således at verden kan tage fat på de mange opgaver, der melder sig, om udnyttelse af de store rigdomme, der endnu ligger og venter på at blive nyttiggjort til gavn for hele menneskeheden.

Med disse ord ønsker jeg alle landsmænd både i Danmark og i det fremmede, på Færøerne, i Grønland, ved Det Danske Kommando i Holsten og i Sydslesvig et godt nytår!

Kilde

Mellbin, E.F. & Mellbin, F.-M.S. (2011) Nu gælder det Danmark! Statsministrenes nytårstaler (1. udg.) København: Lindhardt og Ringhof Forlag

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Nytårstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/erik-eriksens-nytaarstale-1952>